

М О Т И В И

КЪМ

Закон за изменение и допълнение на Закона за акцизите и данъчните складове

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за акцизите и данъчните складове (ЗАДС) е изготвен във връзка с усъвършенстване на данъчното законодателство и прецизиране на разпоредбите на закона с цел отстраняване на неясноти и улесняване на практическото му прилагане, както и съобразяване със съдебната практика на Съда на Европейския съюз.

В тази връзка са направени следните предложения за промяна:

Предложено е въвеждане на определение за употребявани бандероли, което се налага във връзка с констатирани от митническите органи зачестили случаи на съхраняване на употребявани бандероли от физически и юридически лица, предназначени за последващо използване.

Промяна в чл. 45д, ал. 1 предвижда корекция в реда за възстановяване на сумите по схемата за държавна помощ относно специалния ред за възстановяване на акциз върху закупен газьол, използван в първично селскостопанско производство. Регламентирано е, че „Агенция „Митници“ ще възстановява сумите, предназначени за земеделските производители като ги превежда на Държавен фонд „Земеделие“.

С цел намаляване на административната тежест при лицензирането и регистрационните режими е предложено да отпадне от административните задължения на лицата да представят пред митническата администрация удостоверения за наличие или липса на данъчни задължения и задължения за задължителни осигурителни вноски. Тази информация ще се получава по служебен ред от Националната агенция за приходите.

Предлага се промяна в съотношението между специфичния и пропорционалния акциз за цигарите, като специфичният акциз ще бъде увеличен от 70 лв. на 101 лв. за 1000 къса, като едновременно с това се изменя пропорционалният акциз поетапно за достигане на минималните нива на облагане за ЕС до 01.01.2018 г. (27 % от продажната цена за 2017 г. и 28% от продажната цена за 2018 г.)

За хармонизиране на закона с действащото законодателство в областта на търговията с природен газ и предвид либерализацията на електроенергийния пазар са въведени норми, които изрично определят статута на лицата – търговци, по смисъла на законодателството на друга държава членка или държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, които могат да осъществяват дейност като регистрирани по ЗАДС. Въвежда се възможност лицата да осъществяват дейност на територията на страната чрез клон в Република България, а може и чрез местно юридическо лице - акредитиран представител по смисъла на Закона за данък върху добавената стойност.

Въвежда се нова разпоредба в чл. 90б, която урежда в случаите на разносна търговия или продажба на тютюневи изделия без предварителна заявка, идентификационните данни на транспортните средства да се вписват в разрешителното за търговия с тютюневи изделия. Промяната е във връзка с наложената вече практика търговците (основно на едро) да дистрибутират тютюневите изделия чрез превозни средства, от които се извършва реална продажба (в същите е въведено в експлоатация фискално устройство). Обстоятелството е обусловено и от икономическия интерес за задоволяване на малките потребности от тютюневи изделия (населени места с нередовен транспорт до тях, селски райони и пр.), като се доставят предварително заявени количества или самата заявка става на място. Към момента ЗАДС регламентира обектите, от които може да се извършва продажба на тютюневи изделия, като МПС не са сред тях. В този смисъл, разносната търговия или продажбата без предварителна заявка на тютюневи изделия от превозни средства, е в нарушение на забраната, залегнала в чл. 100а от закона.

В глава осма „Ограничения и забрани“ е предложено допълнение в чл. 93, което регламентира, че лицата, собственици или ползватели на транспортните средства и съдовете за транспортиране, са длъжни да използват глобалната система за позициониране и средствата за измерване и контрол по предназначение в работния им обхват, като осигуряват и следят за тяхната техническа изправност, правилна употреба и непрекъснато предаване на данни към доставчик на GPS услуги. При неизпълнение на изискванията сертификатът за одобрен съд за транспортиране се прекратява на датата, на която митническите органи са установили съответните факти и обстоятелства. Целта на нормата е да създаде правна сигурност и превенция по отношение на лицата, превозващи енергийни продукти със съдове за транспортиране, оборудвани задължително с GPS устройство. На практика контролните органи установяват, случаи при които водачите на транспортните средства умишлено прекъсват хранването на GPS устройството, за да не бъде проследено движението на акцизните стоки до мястото на реалното им потребление. Предвид реалната възможност за нанасяне на щета за бюджета и стимулиране на „сивия“ сектор, се предвижда незабавно прекратяване на сертификата за одобрен съд от датата на извършената от митническите органи проверка. По този начин ще се ограничат възможностите за фиктивни доставки на енергийни продукти, които към този момент не могат да бъдат предотвратени своевременно (необходимо е наличието на образувано административнонаказателно производство).

Предложена е нова разпоредба в чл. 102а, с която се регламентират условията и реда за използване на технически устройства (собствени или ползвани на друго правно основание) за целите на контрола по ЗАДС, която в последствие да бъде доразвита с правилника за прилагане на закона. Понастоящем, разпоредбата на чл. 102, ал. 3, т. 1 от закона е твърде обща, поради което със създаването на правила за инсталирането, използването и демонтирането на технически устройства (каквито например биха могли да бъдат GPS-тракери/пломби, системи за видеонаблюдение или рентгени, каквито се използват на ГКПП, средства за измерване и др.) е предпоставка за правилното и еднакво прилагане на разпоредбите от митническите органи, както и ще даде правна сигурност за подлежащите на контрол по този ред лица.

С предложението за създаване на чл. 104а се цели регламентиране на органа, който следва да предостави данъчната информация свързана с прилагането на ЗАДС. Същото е продиктувано от различното тълкуване на разпоредбите на чл. 72-75 от ДОПК както от органите на МВР и прокуратурата, така и от съдилищата. Същевременно, в съответствие с чл. 72, ал. 2, т. 3 от ДОПК, се цели облекчаване на реда за спонтанен обмен на данъчна информация между НАП и Агенция „Митници“ – предпоставка за подобряване на взаимодействието между двете администрации и ефективността на данъчния контрол, осъществяван съобразно съответните им компетенции.

В чл. 103 е създадена правна възможност, при която в случаите на чл. 42 и 43 от ДОПК претърсването и изземването по реда на НПК да се извършва и от митническите органи. Към момента такива правомощия митническите органи прилагат реално при осъществяването на разследвания или отделни действия по разследването на престъпления по чл. 234, 242, 242а, 251 и 255 от НК. Същото обаче, предвид необходимостта от достатъчно данни за извършено престъпление е недостатъчно за ефективния контрол върху акцизните стоки, както и предотвратяването на нарушенията на ЗАДС от значим обществен интерес. В този смисъл, разпоредбите на чл. 43 от ДОПК са значително по-гъвкави от тези на НПК, като посочват случаите, в които е допустимо претърсване и изземване за целите на данъчния контрол (не за установяване на престъпление) – при данни за укриване на факти и обстоятелства, свързани със задължения и отговорности за данъци (и задължителни осигурителни вноски), нарушения на данъчното (и осигурителното законодателство), стоки с неустановен произход. Понастоящем, претърсването и изземването по чл. 42 и 43 от ДОПК, кодексът възлага само на полицейските органи, което води до затруднения не само за митническите органи, но и за органите на НАП.

С предложението за допълнение на чл. 107 се цели конституирането на митническите лаборатории като единственото звено, компетентно да се произнася по взетите проби за целите на контрола върху акцизни стоки, както и имащо право да определя показателите и другите признаци от значение за акцизното облагане.

Прецизирани са и административно-наказателните разпоредби на закона.

В преходните и заключителни разпоредби на проектозакона са предложени промени в Закона за данък върху добавената стойност, Закона за корпоративното подоходно облагане, Закона за данъците върху доходите на физическите лица, Закона за местните данъци и такси, Закона за счетоводството и в Закона за ограничаване на плащанията в брой.

В Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС):

Направените предложения за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС) са във връзка с необходимостта от хармонизиране на българското данъчно законодателство с изискванията на европейските директиви и решения на Съда на Европейския съюз (СЕС) в областта на косвеното облагане, както и с прецизиране на разпоредби, които създават затруднения при практическото прилагане на закона.

Промени, свързани с Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данък върху добавената стойност (Директива 2006/112/ЕО)

Със законопроекта се предлагат изменения по отношение определянето на размера на начисления данък с правото на приспадане на данъчен кредит във връзка с придобиване и изграждане на недвижими имоти, които са или биха били дълготрайни активи по смисъла на Закона за корпоративно подоходно облагане, които регистрираните по ЗДДС лица възнамеряват да включат в стопанските си активи и да използват смесено както за осъществяване на независима икономическа дейност, така и за цели, различни от независимата си икономическа дейност (в т.ч. за лични цели). Предвижда се в тези случаи, регистрираните лица да приспадат данъчен кредит само пропорционално на степента на използване на съответния недвижим имот за извършване на независима икономическа дейност. Режимът на това т.н. „пропорционално приспадане“ е предвиден в разпоредбата на член 168а от Директива 2006/112/ЕО. В случаите на т.н. „пропорционално приспадане“ лицата ще прилагат коефициента за частично приспадане на данъчен кредит към размера на начисления данък с правото на приспадане, ако независимата им икономическата дейност се състои, както от доставки, за които правото на приспадане на данъчен кредит е налице, така и от доставки или дейности, за които това право не е налице (например в случаи на осъществяване на освободена доставка на сграда или отнемане на имот в полза на държавата).

В контекста на предложените нови правила за пропорционално приспадане и за да се осигури на данъчно задължените лица справедлива система на приспадане, е предвидена система за коригиране на ползвания първоначално, при придобиване на недвижимия имот, данъчен кредит в съответствие с правилата, предвидени в членове 184—187 от Директива 2006/112/ЕО, при която се вземат предвид промените през следващите години в употребата на имота за осъществяване на независима икономическа дейност и за цели, различни от нея.

В тази връзка, за недвижими имоти, включени в стопанските активи на регистрирано лице, които са или биха били дълготрайни активи, е предложено извършване на годишна корекция за всяка от годините, следващи по-късната от годината на упражняване правото на данъчен кредит или от годината на фактическото използване на съответния имот, в случай че не е ползван повече от една година след годината на упражняване правото на данъчен кредит, през която настъпи изменения в използването му, което би повлияло на размера на данъчния кредит, на който лицето би имало право на приспадане, ако го придобиваше в годината на настъпване на изменението. Запазва се

предвиденият понастоящем в ЗДДС период за коригиране на приспаданията за недвижими имоти - 20 годишен срок.

В съответствие с правилата, предвидени в членове 184—187 от Директива 2006/112/ЕО за различни от недвижими имоти стоки и услуги, включени в стопанските активи на регистрирано лице, които са или биха били дълготрайни активи, също е предложено извършване на годишна корекция за всяка от годините, следващи годината на упражняване на право на данъчен кредит, през която настъпи изменения в използването на стоката или услугата, което би повлияло на размера на данъчния кредит, на който лицето би имало право на приспадане, ако придобиваше стоката или услугата в годината на настъпване на изменението. Запазва се предвидения понастоящем в ЗДДС период за коригиране на приспаданията за различни от недвижими имоти стоки или услуги, които са или биха били дълготрайни активи - 5 годишен срок.

С предложените по-горе изменения се цели да се избегнат неточности при изчисляването на приспаданията, както и неоснователни предимства или неблагоприятни последици по отношение на регистрираните лица, когато след декларирането са настъпили промени във факторите, въз основа на които първоначално е определена сумата за приспадане. Предложеният режим за годишна корекция е съобразен с практиката на СЕС (вж. в този смисъл Решения по дела С-184/04, С-500/13, С-460/07, С-322/14, С-186/15, С-229/15 и С-378/02).

Досегашните правила за корекции при унищожаване, липси и брак на стока се запазват, но са прецизирани разпоредбите за извършване на корекция на ползван данъчен кредит съответно в намаление при освободена доставката (продажба) на стока, за която при производството, покупката, придобиването или вноса е упражнено право на данъчен кредит или в увеличение, когато при производството, покупката, придобиването или вноса не е упражнено право на данъчен кредит, т.н. режим за еднократна корекция на приспаданията.

Предложени са редакционни промени и в предвидените ограничения за извършване на корекции с оглед привеждането им в съответствие с новите режими за годишна и еднократна корекция.

Предвид разпоредбата на член 168а, точка 1, пар. 2 от Директива 2006/112/ЕО, която не предвижда дерогация от правилото по член 16 от директивата, е предложено, независимо, че регистрираното лице е приложило правилата за пропорционално приспадане на данъчен кредит за недвижим имот до степента на използването му за независима икономическа дейност, когато осъществи безвъзмездна доставка на имота, същата да бъде приравнена на възмездна и лицето да дължи ДДС. В редките случаи, когато възмездната доставка е освободена по смисъла на глава четвърта от закона, лицето ще следва да прави корекция в намаление на ползвания данъчен кредит и отново ще дължи данък. По този начин се постига данъчна справедливост като лицето възстановява в бюджета размера на ползвания данъчен кредит относим към цената на стоката към момента на осъществяване на безвъзмездна доставка.

Предвид гореизложеното, със законопроекта се предлага прецизиране на разпоредбата, която определя като възмездна доставка на стока безвъзмездното прехвърляне на собственост или друго вещно право върху стока, с оглед включване на случаите на пропорционално приспадане на данъчен кредит на степента на използването на недвижим имот за осъществяване на независима икономическа дейност.

Предвид разпоредбата на член 168а, точка 1, пар. 2 от Директива 2006/112/ЕО, която предвижда дерогация от правилото по член 26 от директивата, е предложено за недвижим имот, за която е упражнено право на данъчен кредит пропорционално на степента на използването му за независима икономическа дейност, при временното му използване (т.е. доставка на услуга по смисъла на закона без прехвърляне на правото на собственост) за лични нужди или за нуждите на собственика, работниците и служителите, или по-общо за цели, различни от неговата независимата икономическа дейност, да не се начислява ДДС. В тези случаи, при изменение в следващите години на степента на

използване на стоката за независима икономическа дейност се прилагат правилата за корекция на ползвания данъчен кредит.

В съответствие с правилото на член 74 от Директива 2006/112/ЕО са предвидени промени в разпоредбите, касаещи определяне на данъчната основа при безвъзмездна доставка на стоки, която съгласно закона се приравнява на възмездна, както и при доставка на стоки или услуги във връзка с deregистрация. В текстовете, които се отнасят до определяне на данъчната основа при безвъзмездна доставка на услуга, са предложени само редакционни промени.

Промени, в резултат на констатирани несъответствия с правото на ЕС и привеждане на ДДС законодателството ни в съответствие с решения на Съда на ЕС

Във връзка с решение на СЕС по дело С-209/14 се предвижда изменения в критериите, които определят фактическото предоставяне на стока при условията на договор за финансов лизинг като доставка на стока.

Считано от 01.01.2012 г., въз основа на писмо на Европейската комисия за несъответствия на разпоредбите на ЗДДС с членове 306 - 310 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност, бяха въведени изменения в прилагането на специалния режим на облагане на туристическите услуги. В последствие с Решения по дела С-189/11, С-269/11, С-193/11, С-309/11, С-236/11, С-450/11, С-293/11 и С-296/11 СЕС постановява, че на термина „пътуващо лице“ следва да се придава по-широк смисъл от този на крайния потребител, като подчертава, че подходът, основан на понятието за клиент, може най-добре да постигне посочените две цели, като позволи на туристическите агенти (в смисъл туроператори) да се ползват от опростените правила, независимо от вида клиенти, на които предоставят услугите си, като по този начин се допринася за равномерното разпределение на приходите между държавите членки. В посочените решения, Съдът е постановил, че разпоредбите на членове 306—310 от Директивата за ДДС следва да се тълкуват при следване на подхода, основан на понятието за клиент. В тази връзка и с оглед повишаване на конкурентноспособността на българските туроператори, в законопроекта се предвижда режимът да се прилага по отношение на доставките на обща туристическа услуга от туроператор към всяко лице, в т.ч. към друг туроператор или към туристически агент, когато действат от свое име и за своя сметка.

Във връзка с решение на Съда на ЕС по дело С-111/14 е предложен ред за издаване на известие за доставка, за която е издадена фактура с начислен данък за получено авансово плащане при връщане на авансово преведената сума и ред за извършване на корекция на размера на ползвания данъчен кредит при разваляне на доставка, за която е издадена фактура за авансово плащане.

Предложен е ред за документиране и отчитане на доставка, за която от доставчика е начислен данък преди прекратяване на регистрацията му по закона.

Промени във връзка с писма на Европейската комисия EU Pilot за констатирани несъответствия на разпоредби от ЗДДС с нормите на Директива 2006/112/ЕО.

В резултат на писмо на Европейската комисия EU Pilot 8324/16/TAXU със законопроекта се предлага отстраняване на несъответствия, свързано с обхвата на освобождаванията на доставки, свързани с международен транспорт, както е предвидено в член 148 от Директива 2006/112/ЕО, по-конкретно освобождаванията във връзка с доставката, отдаването под наем, снабдяването, обработката, строителството, поддръжката, ремонта, модификацията, трансформацията, сглобяването, оборудването, съоръжаването, превоза и унищожаването на плавателни съдове и въздухоплавателни средства.

За отстраняване несъответствие с европейските правила в областта на ДДС, установено с писмо на Европейската комисия EU Pilot 7884/15/TAXU, се предлага

промяна в разпоредбите, засягащи облагането с ДДС на доставки на стоки и услуги, при които данъчно задължено лице действа от свое име и за чужда сметка.

Промени, свързани с прецизиране на разпоредби и редакционни промени, във връзка с възникнали затруднения при практическото прилагане на закона.

Законопроектът съдържа разпоредби, които уреждат облагането с ДДС на дейността на неперсонифицираните дружества. Предлага се внасянето на стока или услуга от съдружник за постигане общата цел по договор за създаване на неперсонифицирано дружество да не се счита за доставка на стока или услуга за целите на ЗДДС. За неперсонифицираното дружество няма да възникват права и задължения по този закон във връзка с получените стоки или услуги. Всички права и задължения по този закон във връзка с използването им от неперсонифицираното дружество, включително на правото на приспадане на данъчен кредит и на задължението за извършване на корекция на ползвания данъчен кредит, ще се изпълняват от съдружникът, който ги внася за постигане общата цел. Предвижда се също задължителна регистрация на неперсонифицирано дружество, в което са внесени стоки или услуги от съдружник, регистрирано по ЗДДС лице.

За привеждане в съответствие с правилото на член 64 от Директива 2006/112/ЕО е предложено в случаите на доставка на услуга с поетапно изпълнение, при която отделните етапи се приемат от получателя, всеки етап да се смята за отделна доставка като на датата на приемането на съответния етап да възниква данъчно събитие.

В съответствие с предвиденото в член 132, параграф 1, буква о) във връзка с буква л) от Директива 2006/112/ЕО се предлага прецизиране на текста на разпоредбата, предвиждаща освобождаване на доставките на стоки и извършването на услуги от организации, които не са търговци, поставящи си цели от политически, синдикален, религиозен, патриотичен, философски, филантропски или граждански характер.

Предлага се регламентация на датата на настъпване на изискуемостта на данъка при вътреобщностно придобиване на ново превозно средство, когато няма издадена фактура, тъй като доставчикът е данъчно незадължено лице, напр. физическо лице, установено в друга държава-членка, а получателят по доставката е нерегистрирано за целите на ЗДДС лице. Датата на изискуемост на данъка ще е датата на документа, удостоверяващ придобиването на новото превозно средство, когато е издаден преди 15-ия ден на месеца, следващ месеца, през който е настъпило данъчното събитие.

Предвижда се предоставяне на възможност за прихващане на установения данъкът за възстановяване, в случаите на т.н. „ускорено възстановяване“ (в 30-дневен срок от подаване на справка-декларацията), с изискуемите публични вземания, възникнали до датата на издаване на ревизионния акт или акта за прихващане или възстановяване.

Законопроектът предвижда изменения и допълнения в разпоредбите, засягащи действията на наследниците при смърт на регистрирано по ЗДДС физическо лице, което съответно не е едноличен търговец. Предвидена е възможност наследник, който възнамерява да продължи независимата икономическа дейност на наследодателя и не е регистрирано по ЗДДС лице, да може да се регистрира в 7-месечен срок от датата на смъртта на наследодателя. За целта наследникът следва да подаде заявление за регистрация по закона в 14-дневен срок от приемане наследството. В тази връзка за по-голяма яснота е предвидено изменение и в разпоредбите, регламентиращи обхвата на стоките и услугите, за които при дерегистрацията на наследодателя не се дължи данък. Във всички случаи няма да се дължи данък при смърт на физическо лице, физическо лице, когато наличните стоки и/или услуги, за които изцяло, частично, или пропорционално на степента на използване за независима икономическа дейност, е ползван данъчен кредит, са на обща стойност до 25 000лв. включително. Регламентирани са редът и срокът за подаване от наследниците на справка-декларация и отчетни регистри за последния данъчен период във връзка с задължителната дерегистрация на починалото лице.

Други промени

Предвид отмяната на Закона за народната просвета е предложено да отпадне разпоредбата, съгласно която не е доставка предоставянето за ползване на имоти от

държавата/общините/заявителите за нуждите на частни детски градини и училища, както и на детски градини и училища с чуждестранно участие по Закона за народната просвета, и последващото преминаване на имотите към държавата/общините/ заявителите при закриване на детските градини и училищата.

Предложено е удостоверение за регистрация, защитено с пластмасово фолио, да се издава по искане на регистрираното лице.

Предлага се в оборота за задължителна регистрация по закона да се включва и оборотът, реализиран от преобразувания се или от отчуждителя, когато е нерегистрирано лице.

С изрична разпоредба се урежда начина на прекратяване на регистрацията на лице, регистрирано в резултат на преобразуване.

Обстоятелствата, налагащи налагане на принудителната административна мярка запечатване на обект за срок до един месец, са допълнени със случаите, когато лицата не спазват реда и начина за документиране на промените в касовата наличност в обект извън случаите на извършени продажби. Предлага се също намаляване на срока за налагане на принудителната административна мярка запечатване на обект от един месец до 30 дни освен в случаите на повторно нарушение, когато мярката е 30 дни.

За отстраняване на възникнали в практиката затруднения са предложени някои редакционни и технически промени.

В Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО):

В Закона за корпоративното подоходно облагане са предложени следните промени:

1. Промяна в начина на подаване на предвидените в закона декларации по образец:

Съгласно предложената промяна се предвижда декларациите по образец по ЗКПО да се подават задължително по електронен път с електронен подпис. Едновременно с това е предвидена преходна разпоредба, съгласно която декларациите по образец, за които задължението за подаване възниква след 1 януари 2017 г., да се подават по електронен път.

Целта на направеното предложение е облекчаване на процеса на попълване и подаване на декларациите от страна на задължените лица, както и процесуална икономия за приходната администрация.

При подаване на данъчни декларации по електронен път се прави автоматична връзка с вътрешни информационни масиви на НАП, извършват се проверки и верификация на попълнените данни. При наличие на неточност се визуализира списък с грешки, което позволява декларацията да се попълва лесно и бързо, а дължимият данък се изчислява без аритметични грешки.

Във връзка с направеното предложение е предвидено отпадне на предвидената в закона отстъпка от данъка за електронно подаване на декларацията.

2. Промяна в реда за коригиране на счетоводни и други грешки:

В ЗКПО е предложена промяна в реда за коригиране на счетоводни и други грешки.

Съгласно сега действащата разпоредба на чл. 75, ал. 3 от ЗКПО при откриване на счетоводни и други грешки, свързани с минали години, данъчно задълженото лице уведомява писмено компетентния орган по приходите, който в 30-дневен срок от получаване на уведомлението предприема действия за промяна на данъчния финансов резултат и на задължението за съответния данъчен период.

С предложението е предвидена възможност след изтичане на законоустановения срок за подаване на годишната данъчна декларация, подателят да има право еднократно в срок до 30 септември на текущата година да направи промени, свързани с декларирания данъчен финансов резултат и дължимия годишен корпоративен данък за предходната година, чрез подаване на нова декларация.

Предложеният режим за корекции предвижда при откриването на счетоводна или друга грешка, данъчно задължените лица сами да коригират данъчния си финансов резултат съгласно изискванията на действащото законодателство чрез еднократно подаване на нова декларация с коректните данни в срок до 30 септември. По този начин, освен улесняване на данъкоплатците, се постига и процесуална икономия за администрацията, тъй като не се налага в 30-дневен срок от постъпване на уведомление компетентният орган по приходите да предприема действия за промяна на данъчния финансов резултат и на задължението за съответния минал период.

Предложението за промяна на механизма за корекции се отнася само за корекции на грешките, установени след изтичането на срока за подаване на годишната данъчна декларация за съответната предходна година и подадена през съответната текуща година. При откриване на грешки след изтичане на предложения срок за корекции, както и за коригиране на грешки за други минали години, се прилага досегашното правило, а именно – данъчно задълженото лице следва писмено да уведоми НАП за допуснатата грешка. В проекта се предвижда и преходна разпоредба, съгласно която при откриване през 2017 г. на счетоводна грешка, свързана с 2016 г., данъчно задълженото лице да може еднократно в срок до 30 септември 2017 г. да коригира данъчния финансов резултат и данъчното задължение чрез подаване на нова декларация за 2016 г.

Направеното предложение цели облекчаване на механизма за корекции на счетоводни и други грешки, установени след изтичането на срока за подаване на годишната данъчната декларация за предходна година и подадена през текущата година и е породено от следните мотиви:

Често посочван проблем е, че в резултат на извършен независим финансов одит, докладът, може да се предостави на предприятието след крайния срок за подаване на годишната данъчна декларация, в резултат на което е възможно да се промени счетоводният финансов резултат, който е база за определяне на данъчния финансов резултат.

Друг мотив за предложението е да се улесни прилагането на облекченията, предвидени в ЗКПО и СИДДО за обложени в чужбина печалби и доходи. Често поради обективни причини данъчно задължените лица получават документи, доказващи правото им на облекчение, след срока за подаване на годишната данъчна декларация за облагане с корпоративен данък.

3. Предложени са и редакционни промени, както и уеднаквяване на използвани термини, във връзка със съответствие на понятията в закона с направени промени в други нормативни актове.

В Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДФЛ):

В Закона за данъците върху доходите на физическите лица са предложени следните промени:

1. Промени свързани с освободените от облагане доходи от печалби и награди

Предложените промени са свързани основно с проблемите в практиката по прилагането на действащата разпоредба на чл. 13, ал. 1, т. 21 от ЗДФЛ. На това основание са необлагаеми паричните и предметни печалби, получени от участие в игри, които не са хазартни по смисъла на Закона за хазарта, при които печалбата се определя на случаен принцип. Посочената законова разпоредба е изключително спорна по отношение на това в кои случаи печалбата се определя на случаен принцип и е предпоставка както за наличието на неединна данъчна и съдебна практика по прилагането ѝ, така и на използването ѝ за отклонение от данъчно облагане.

Към настоящия момент в обхвата на чл. 13, ал. 1, т. 21 от ЗДФЛ биха могли да попаднат значителни по своя размер печалби, които са освободени от облагане. Следва да се подчертае, че игрите посочени в тази разпоредба не са хазартни и не подлежат на

регулиране по реда на Закона за хазарта, поради което не са ясни аргументите за освобождаване от облагане на доходите, реализирани от такива игри. В тази връзка следва да се отбележи, че анализът на практиката на други държави членки на ЕС (Финландия, Словения, Естония) с идентичен на България механизъм на данъчно третиране на хазартните игри (специален данък, който се дължи от организатора на хазартната игра и освобождаване от подоходен данък), показва, че същите са възприели подход да се облагат с подоходен данък печалбите от игри, които не са хазартни. С предложената нова редакция на чл. 13, ал. 1, т. 21 от ЗДДФЛ се предвижда освободени от облагане да бъдат само наградите от развлекателни автомати по смисъла на Закона за хазарта или съгласно законодателството на друга държава членка. В останалите случаи доходите от игри, които не са хазартни по смисъла на Закона за хазарта или по смисъла на законодателството на държава – членка на ЕС или ЕИП, ще се третират като облагаем доход за физическите лица.

Промяната в чл. 13, ал. 1, т. 20 има редакционен характер и е насочена от една страна към хармонизиране на разпоредбата с европейското законодателство, а от друга към прецизирането ѝ, с цел гарантиране на правилното ѝ прилагане, както от администрацията, така и от данъчно задължените лица.

Новият момент в чл. 13, ал. 1, т. 22 е предложението да бъдат освободени от облагане ученическите награди (от олимпиади и други подобни състезания и конкурси), които съгласно действащия към момента закон подлежат на облагане.

2. Промени свързани с данъчното облекчение за деца с увреждания

В разпоредбата на чл. 22в от ЗДДФЛ, регламентираща данъчното облекчение за деца изрично е посочено, че намалението са прилага както за годината на раждане, така и за годината, в която детето навършва пълнолетие. За данъчното облекчение за деца с увреждания (чл. 22г от ЗДДФЛ) подобна разпоредба липсва. Посочено е само, че данъчното облекчение се ползва в пълен размер за годината, в която са установени съответният вид и степен на увреждане и за годината, в която изтича срокът на експертното решение. По принцип този текст обхваща повечето случаи, в които е възможно да се прилага облекчението, но съществуват хипотези, при които липсата на изрична разпоредба създава проблем за прилагане на облекчението. С предложената промяна се създава правна сигурност за лицата, ползващи данъчното облекчение за деца с увреждания.

3. Въвеждане на данъчно облекчение за извършени безкасови плащания

С проекта на закон се предлага въвеждане на облекчение за физическите лица, които при извършването на разходите си използват безкасови плащания. С направеното предложение се дава възможност да се ползва данъчно облекчение в размер на 1 на сто от дължимия за годината данък върху общата годишна данъчна основа, но не повече от 500 лв., в случаите в които 80 или над 80 на сто от доходите, които следва да са получени по банков път, са използвани от лицето за направени през годината разходи, платени по банков път.

С въвеждането на тази мярка физическите лица ще бъдат стимулирани да използват безкасови плащания, което от своя страна ще спомогне за повишаване на отчитането на оборотите на търговците, при които са извършени разходите от физическите лица.

4. Промени свързани с облагането на земеделските стопани

С предложената промяна в чл. 29, ал. 3 се отстранява проблем, свързан със земеделските стопани, преминаващи от облагане по реда на чл. 29а към облагане по общия ред на чл. 29 от ЗДДФЛ. Проблемът е свързан със случаите, при които доходите са получени през предходни данъчни години, когато лицето се е облагало по реда на чл. 29а, но не са отчетени като приход за същата или за предходни години, с оглед правилата на

счетоводното законодателство. Според сега действащата нормативна уредба, ако впоследствие лицето премине към облагане по общия ред е възможно тези доходи да останат необложени, предвид различните принципи за формиране на облагаемия доход.

Останалите промени в чл. 29а от ЗДДФЛ са свързани с облекчаване и оптимизиране на процеса по деклариране на избрания ред на облагане от земеделските стопани. Съгласно разпоредбата на чл. 29а, ал. 3 от ЗДДФЛ редът на облагане с данък върху годишната данъчна основа, избран от физическите лица – земеделски стопани, се прилага за срок, не по-кратък от 5 последователни данъчни години. Към момента съществува неяснота относно това как следва да се процедира след изтичането на този срок (например дали избраният ред се запазва или лицето отново трябва да подаде декларация, след което започва да тече нов 5 годишен срок; в случай, че лицето не подаде декларация, по общия ред ли ще се облага или ще продължи да се облага по реда, предвиден за ЕТ). Освен това към настоящия момент липсва правна възможност за новорегистрираните земеделски стопани, които започват дейност през течение на годината, да изберат да се облагат по реда на чл. 29а от ЗДДФЛ за същата година. Това е така, тъй като изборът винаги се заявява до 31 декември на предходната година и когато лицата започнат дейност след тази дата практически е невъзможно да приложат чл. 29а от ЗДДФЛ за годината, в която започват дейността.

Предложените промени в чл. 29а са за годината на регистрацията изборът да се упражнява в годишната данъчна декларация за същата година, като успоредно с това се запазва досегашното правило, че за следващите пет данъчни години лицето трябва да заяви избора си изрично с декларацията по чл. 29а, ал. 4. Успоредно с това се предвижда декларацията по чл. 29а, ал. 4 от ЗДДФЛ да се подава еднократно, като след изтичането на 5-те години избрания ред на облагане се запазва (без да е необходимо отново лицето да декларира това обстоятелство). Предложението е декларация да се подава само, ако впоследствие земеделският производител промени избрания ред на облагане с облагане по общия ред, като такава възможност е предвидена за 2017 година със специална преходна разпоредба в закона.

5. Промени свързани с доходи, подлежащи на облагане с окончателен данък

Съгласно действащото законодателство местните физически лица, които са придобили доходи, подлежащи на облагане с окончателен данък по реда на чл. 38 от ЗДДФЛ от източници в чужбина, са задължени да ги декларират в годишната данъчна декларация. В годишната данъчна декларация се декларира придобитият доход, както и дължимият и внесен през годината окончателен данък. Освен това тези лица са задължени сами да внасят дължимия окончателен данък и да го декларират с декларацията по чл. 55 от ЗДДФЛ в срок до края на месеца, следващ тримесечието на придобиването на дохода.

Съществуващият механизъм създава изключително много затруднения на местните физически лица, особено когато обект на облагане са доходите от лихви по банкови сметки в чужбина. В тези случаи през течение на годината едно физическо лице може да е необходимо да подаде четири декларации по чл. 55 от ЗДДФЛ (за всяко от четирите тримесечия, през които са придобити доходите от лихви по банкови сметки) и да внесе дължимия окончателен данък за съответното тримесечие, т.е. също четири пъти годишно, без оглед на неговия размер.

Предложената промяна е доходите по чл. 38 от ЗДДФЛ, придобити от местни физически лица от източници в чужбина, да се облагат и декларират само годишно, като дължимият данък се определя в годишната данъчна декларация и се внася в срок до 30 април на следващата година. Целта на предложението е значително намаляване на административната тежест и разходите за лицата свързани с процеса на деклариране и внасяне на дължимия данък за тези доходи и насърчаване на доброволното внасяне на окончателния данък.

6. Промени свързани с реда на облагане на непарични вноски в търговски

дружества

Съгласно действащото законодателство при извършването на непарични вноски в търговски дружества не се определя данък. Данък се дължи само при продажба или замяна на придобитите по този начин акции и дялове. Практиката показва, че сега действащият ред на облагане създава възможности за отклонение от данъчно облагане чрез:

- Апортиране на дяловете/акциите, които са придобити чрез непарична вноска. По този начин се избягва плащането на данък за положителната разлика между документално доказаната цена на придобиване на имуществото, което първоначално е било предмет на непарична вноска, и размера на непаричната вноска, вписан в устава на дружеството, съгласно оценката на вещите лица. В тази връзка е предложена промяна в чл. 33, ал. 6, т. 11 като се въвежда специален ред за определяне на цената на придобиване при продажба/замяна на дялове/акции, които са придобити чрез апорт на акции и дялове в друго дружество и това е цената на придобиване на имуществото, което първоначално е било предмет на непарична вноска, доколкото към този момент доходите от продажбата/замяната на това имущество биха били облагаем доход по смисъла на ЗДДФЛ.

- Продажба на апортираното имущество от дружеството, в което е направена непаричната вноска, след което се намалява капиталът и се изплаща съответната сума на съдружника - физическо лице. В практиката е установено, че тази схема се използва за да се избегне плащането на данък при продажба на недвижими имоти, но същата може да се ползва и при продажба на финансови активи или друго движимо имущество. В тези случаи, съгласно предложената промяна в чл. 13, ал. 4 се приема, че към момента на извършването на апортната вноска физическото лице е придобило доходи от продажба на съответното имущество, респективно данъчното третиране ще се съобрази с това дали към момента на извършване на непаричната вноска доходът от продажбата на това имущество би бил облагаем или освободен от облагане по смисъла на ЗДДФЛ.

7. Промяна в дефиницията на понятието застраховки „Живот“

Съгласно действащата разпоредба на § 1, т. 14 от ДР на ЗДДФЛ, дефиницията на понятието застраховки „Живот“, препраща към определени видове застраховки „Живот, посочени в раздел I, т. 1 и 3 на Приложение № 1 от Кодекса за застраховането (КЗ).

С новия КЗ в сила от 1 януари 2016 г. са променени наименованията и обхвата на застраховките по Приложение № 1, което води до разширяване на видовете застраховки, за които може да се ползват облекченията по чл. 19 и чл. 24, ал. 2 от ЗДДФЛ. Например допълнителната застраховка, която беше посочена в т. 6 от раздел I на Приложение № 1 към КЗ и за нея не се ползваха изброените данъчни облекчения, в новият КЗ е посочена в т. 1, буква „в“ на Приложението и по този начин, чрез промени в неданъчен закон, същата е включена към видовете застраховки, за които се прилагат облекченията по ЗДДФЛ. Освен това в т. 1, буква „а“ от раздел I към Приложение № 1 на КЗ е добавена нов вид застраховка „Живот“, а именно застраховка „Живот“ с връщане на премии“, която не е в съответствие с целите на данъчните облекчения по чл. 19 и чл. 24, ал. 2. Това е така, тъй като при застраховката „Живот“ с връщане на премии, съответните суми могат да се връщат в много кратки срокове (понякога до 1 месец), а целта на визираните данъчни облекчения е да се насърчи спестовността в по-дългосрочен план. В този смисъл предложената промяна има редакционен характер.

8. Промяна в начина на подаване на предвидените в закона данъчни декларации:

Съгласно предложенията годишната данъчна декларация ще се подава само по електронен път за доходите, придобити след 01.01.2017 г., т.е при подаването на декларацията за 2017 г. В тази връзка е запазена предвидената в закона отстъпка от данъка за лицата, които подадат годишната данъчна декларация по чл. 50 за 2016 г. до 31 март 2017 г. по електронен път, като същата е ограничена до 1000 лева. Липсата на максимален

праг за размера на отстъпката предоставя възможност за определен кръг данъчно задължени лица да намаляват значителни суми от дължимия данък.

Предвидено е изрична разпоредба съгласно, която като изключение за подаването по електронен път на декларацията за платци на доходи - предприятия или самоосигуряващите се лица (чл. 55, ал. 1), задължени да удържат и внасят данъци по реда на закона да се подава по електронен път след 1 януари 2017 г. Когато задължението за подаване на декларацията по чл. 55, ал. 1 е на физическото лице, придобило дохода, подаването на декларацията по електронен път ще се прилага от 1 януари 2018 г.

В проекта се предвижда и промяна, съгласно която справката, която изготвят предприятията и самоосигуряващите се лица по смисъла на Кодекса за социално осигуряване - платци на доходи за изплатените през годината доходи на физически лица, да се подава по електронен път в срок до 31 януари на следващата година. Промяната се предвижда да се прилага и за доходи, придобити от физическите лица през 2016 г. Предложеният по-ранен срок е съобразен с новата електронна услуга на НАП, а именно всяко физическо лице да може да провери какви са доходите, които платците са му изплатили. По този начин лицето ще има възможност да направи такава проверка своевременно, т.е. преди изтичането на законово установения срок за подаване на годишната данъчна декларация.

Целта на направените предложения за електронно подаване на данъчните декларации е да се намалят административните разходи - разходи за въвеждане на декларациите, разходи за отпечатването им и други, като в същото време ще се освободи ресурс, който да се насочи към извършването на други дейности. Също така ще се минимизира вероятността от допускане на грешки (включително и аритметични) в данъчните декларации, поради това че голяма част от тези грешки могат да бъдат отстранявани автоматично още при самото им попълване. По този начин ще се намали последващата комуникация на органите по приходите с данъчнозадължените лица. Едновременно с това следва да се отбележи, че използването на персонален идентификационен код (ПИК) за подаване на декларациите по образец по електронен път не налага необходимост от допълнителни средства, както за приходната администрация, така и за лицата, ползващи услугите. Издаваният ПИК е безплатен и процедурата по неговото издаване е опростена. Въвеждането на изискването за подаване по електронен път на декларации и справки ще доведе от една страна до намаляване на административната тежест, а от друга до намаляване на грешките, несъответствията и корекциите.

9. Други предложения

Въвежда се възможност за еднократна корекция на годишната данъчна декларация по инициатива на данъчно задълженото лице след изтичане на законовия срок за подаване на декларацията, каквато възможност към настоящия момент няма. Аргументите са идентични с изложените в предложението, направено по ЗКПО. Целта е да се синхронизират двата данъчни закона, като се даде възможност и на физическите лица след изтичането на законово установения срок да извършват по своя инициатива корекции в подадената от тях годишна данъчна декларация еднократно, в срок до 30 септември на годината, през която изтича срокът за подаване на декларацията.

Създава се специален ред за подаване на годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ от наследниците на починали лица. Към настоящия момент липсва правна възможност за подаване на годишна данъчна декларация от наследниците на починало лице и установяването на данъчните задължения на починалото лице се извършва само с ревизия. Действащият механизъм е изключително сложен за администриране и затруднява както данъчно задължените лица, така и администрацията.

Останалата част от промените са с редакционен и правно-технически характер, като са свързани предимно с изброените промени в предходните точки.

В Закона за местните данъци и такси (ЗДМТ):

В Закона за данъците върху доходите на физическите лица е предложена следната промяна:

Прецизиране на разпоредби, свързани с данъчно задължените лица за данък върху недвижимите имоти

Предложено е прецизиране на разпоредбите, свързани с определяне на данъчно задължените лица за данък върху недвижимите имоти, поради противоречива съдебна практика. При условие, че едновременно е налице право на собственост и право на концесия върху недвижим имот, се предвижда всяко от задължените лица – собственикът и концесионерът, да заплаща данък върху недвижимия имот, съответстващ на неговата част на собственост/концесия.

В Закона за счетоводството (ЗСч):

Предложените в Закона за счетоводството промени са изготвени във връзка с необходимостта от прецизиране, коригиране и допълване на някои законови разпоредби с цел единно тълкуване и улесняване практическото им прилагане, както от лицата, така и от администрацията.

Предложени са следните промени:

1. По отношение на икономическите субекти, които са „предприятия“ по закона

Допълнението в чл. 2 от закона е уточняващо, като по подробното изброяване на икономическите субекти, които са „предприятия“ по смисъла на закона е необходимо с цел избягване на административни обжалвания и съдебни спорове .

2. По отношение съхраняването на счетоводна информация

Допълнението в чл. 12, ал. 4 е прецизиране на разпоредбата по отношение съхраняването на счетоводна информация след прекратяване на предприятие без правоприемство, като задължението за съхраняването на тази информация се вменява на ликвидатора на предприятието.

3. По отношение категориите групи предприятия

С предложението за изменение на чл. 21 се предоставя възможност за определяне на категориите групи предприятия не на консолидирана основа, а на базата на обикновен сбор на показателите. Съгласно действащата законова разпоредба, категорията на групата се определя на консолидирана основа от сумата на показателите за балансова стойност на активите и нетните приходи от продажби по индивидуалните финансови отчети на предприятията от групата. На практика това означава, че едно предприятие майка трябва да състави консолидиран финансов отчет за да установи, например, че не е задължено да състави същия. С цел намаляване на административната тежест за предприятията е предложено категорията на групите предприятия да се определя на база на обикновения сбор на сумите на показателите по индивидуалните финансови отчети на предприятията от групата, увеличени с 20%, което е в съответствие с член 3, параграф 8 от Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/600/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета.

4. Въвеждане на определение за „предприятие, което не е осъществявало дейност“

Предложено е определение за „предприятие, което не е осъществявало дейност“ за целите на чл. 17, ал. 2 и 37, ал. 2 от закона. Съгласно тези разпоредби съдружниците или собствениците на микропредприятия, които не са осъществявали дейност през

отчетния период, могат сами да съставят годишните финансови отчети на тези предприятия, а всички дружества с акции, които не са осъществявали дейност през отчетния период са освободени от задължението за извършване на независим финансов одит от регистрирани одитори. Практиката показва, че често възникват спорове относно понятието „предприятие, което не е осъществявало дейност“, като се прилагат разпоредби от Закона за корпоративното подоходно облагане, съгласно които годишен отчет за дейността не подават данъчно задължените лица, които едновременно не са извършвали дейност през годината и не са отчетили приходи или разходи за годината съгласно счетоводното законодателство.

Съгласно Закона за счетоводството, предприятията в България имат задължение да публикуват годишните си финансови отчети в търговския регистър, като за обявяване на актовете Агенцията по вписванията събира такси. Тези такси са счетоводен разход.

Поради тази причина към момента се счита, че предприятие, което е платило такса за публикуване на годишен финансов отчет е предприятие, извършващо дейност. Така облекчението, включително и финансово, което законът предоставя на предприятията, неосъществявали дейност през отчетния период е практически неприложимо.

Въвеждането на легална дефиниция в Закона за счетоводството ще предотврати възникването на спорове, както и противоречивото тълкуване и прилагане на законовите разпоредби.

В Закона за ограничаване на плащанията в брой (ЗОПБ):

Предлага се нормативно регламентираният праг за ограничение на плащания в брой в страната да бъде намален от 10 000 лв. на 5 000 лв., като мярка за ограничаване на сивата икономика. Предлаганото допълнително ограничаване на плащанията в брой чрез промяна в Закона за ограничаване на плащанията в брой е в съответствие с наложилата се практика в държавите членки на Европейския съюз, където прагът за ограничаване на плащанията в брой е в диапазон от 2 000 до 3 000 евро.

Предложението е плащанията на територията на страната да се извършват само чрез превод или внасяне по платежна сметка, когато са:

на стойност, равна на или надвишаваща 5 000 лв.;

на стойност под 5 000 лв., представляваща част от парична престация по договор, чиято стойност е равна на или надвишава 5 000 лв.

Ограничението ще се прилага и в случаите на плащания в чуждестранна валута, когато левовата им равностойност е равна на или надвишава 5 000 лв. по курса на Българската народна банка в деня на плащането.

Мярката ще стимулира текущото отразяване на паричните потоци чрез първични счетоводни документи и ще способства за минимизиране на разплащанията в брой по сделки между лицата, участници в стопанския оборот.

Предложените промени в законопроекта няма да доведат до необходимост от допълнителни финансови средства за бюджета.